

i stedet for dørlukning. Overtrædelse af sådanne forbud straffes med bøde.«

Til § 31

12) Efter stk. 1 indsættes som nyt stykke:

»Stk. 2. Der er, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning, ikke adgang til aktindsigt i rettens materiale efter retsplejelovens § 41.«

Til § 33

13) Paragraffen affattes således:

»§ 33. Loven træder i kraft den 1. juli 1999.

Stk. 2. Retsplejelovens §§ 21 og 21 a ophæves.«

Ny paragraf

14) Efter § 33 indsættes som ny paragraf:

»§ 01. Loven gælder for Færøerne og Grønland med hensyn til undersøgelse af forhold i den statslige forvaltning.

Stk. 2. Ved kongelig anordning kan loven sættes i kraft for Færøerne og Grønland med hensyn til undersøgelse af forhold uden for den statslige forvaltning med de afvigelser, som de særlige færøske eller grønlandske forhold tilsiger.«

Til § 34

15) »folketingsåret 2001-02« ændres til: »folketingsåret 2003-04«.

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1 (1. pkt.), 4, 5 og 6

I det tidligere omtalte notat af 22. december 1997, der er udarbejdet af Justitsministeriet i samarbejde med Lars Nordkov Nielsen, Torben Melchior og Jens Peter Christensen, og som er gengivet som bilag 1 til denne betænkning, er det i overensstemmelse med udvalgets oplæg i skrivelse af 13. maj 1997 til ministeriet foreslået, at der sker en udvidelse af lovforslagets anvendelsesområde. Medens lovforslaget i dets foreliggende form kun hjemler adgang til at nedsætte undersøgelseskommissioner til "undersøgelse af forhold i den statslige forvaltning" - en formulering, der ikke omfatter bl.a. statslige aktieselskaber - foreslås det i notatet, som udvalget kan tilslutte sig, at lovforslaget ændres således, at kommissioner kan nedsættes til undersøgelse af "for-

hold af alment vigtig betydning". Denne nødvendigvis generelt formulerede ramme svarer til den ramme, der efter grundlovens § 51 gælder for nedsættelse af parlamentariske kommissioner, og til den ramme, der er angivet i forarbejderne til retsplejelovens § 21 a om undersøgelsesretter.

Den valgte formulering indebærer, at det forhold, der skal undersøges, som altovervejende hovedregel skal have tilknytning til staten, f.eks. vedrøre statslige myndigheders sagsbehandling, herunder sager om anvendelse af statslige midler. Formuleringen omfatter utvivlsomt - modsat lovforslaget - statslige aktieselskaber, men en undersøgelse af private forhold vil normalt alene kunne tænkes, hvis den indgår som et integreret element i en undersøgelse af statslige myndigheders forhold.

Den nævnte udvidelse - ved ændring af § 1, stk. 1 - af undersøgelseskommissioners anvendelsesområde nødvendiggør en ændring af lovforslagets § 4, stk. 4, om undersøgelseskommissioners opgave med hensyn til foretagelse af retlig vurdering af det faktuelle begivenhedsforløb.

Efter lovforslagets nuværende formulering kan en undersøgelseskommission få til opgave at foretage retlige vurderinger til belysning af, hvorvidt der foreligger grundlag for at søge embedsmænd - modsat ministre - draget til ansvar.

Hvis lovforslagets anvendelsesområde udvides som foreslået, vil der, omend i sjældne tilfælde, være anledning til at anmode en kommission om at foretage retlige vurderinger til belysning af, om f.eks. direktører og andre ansatte i et statsligt aktieselskab bør søges draget strafferetligt eller ansættelsesretligt til ansvar for deres arbejde i aktieselskabet. Det bemærkes herved, at staten - i kraft af, at der er tale om et statsligt aktieselskab - vil have bestemmende indflydelse på spørgsmålet om, hvorvidt de pågældende bør drages ansættelsesretligt til ansvar. Endvidere bør en undersøgelseskommission f.eks. kunne anmodes om at foretage retlige vurderinger til belysning af, om et bestyrelsesmedlem i et statsligt aktieselskab, der er valgt eller udpeget af staten, har begået fejl eller forsømmelser, således at den pågældende bør drages strafferetligt til ansvar eller afsættes.

På denne baggrund foreslås den ændrede formulering af § 4, stk. 4: "Undersøgelseskommissionen kan i øvrigt få til opgave at foretage retlige vurderinger til belysning af, om der foreligger grundlag for, at det offentlige søger nogen draget